Dosarul nr. 1-70/2024
1-24037690-18-1-05042024

S E N T I N Ţ Ă
În numele Legii

3 septembrie 2024 **or. Căușeni**

Judecătoria Căușeni (sediul Central)
Instanța compusă din:

Președinte de ședință, judecător	**Ina Țîbîrnă**
Grefier	**Laura Frunză**
Cu participarea:	
Procurorului	Tatiana Vrancean
Apărătorului inculpatei	Andrei Bragoi
Apărătorilor părților vătămate	Ion Timofeevici, Veronica Nichitenco
Părții vătămate	Elena Lungu
Reprezentanților legali ai părților vătămate	Natalia Tcaci, Elena Ceban
În lipsa:	
Inculpatei	Natalia *****
Părții vătămate	Larisa Digori

Examinând în ședință publică, în limba de stat, cauza penală intentată în privința lui
***** **Natalia,** CNP *****, născută la *****, domiciliată pe str. *****, or. Căușeni, cetățean al Republicii Moldova, fără persoane la întreținere, neangajată în câmpul muncii, nu are grade de dizabilitate, nu are titluri speciale, grade de calificare sau distincții de stat, cunoaște limba de stat, fără antecedente penale,
pentru comiterea infracțiunii prevăzute de *articolul 201[1] alin. (2) lit. a) din Codul penal,*

Cauza penală se află în proces de examinare din data de 5 aprilie 2024, potrivit încheierii de stabilire a termenului pentru desfășurarea ședinței preliminare.

Procedura de citare legală a fost îndeplinită.

Procurorul a pledat pentru absolvirea Nataliei ***** de pedeapsa penală pentru săvârșirea faptei prejudiciabile prevăzute de articolul 201[1] alin. (2) lit. a) din Codul penal, cu aplicarea în privința acesteia a măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de internare la tratament într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită din cadrul IMSP Spitalul de Psihiatrie, cheltuielile judiciare suportate în cadrul urmăririi penale urmând a fi trecute în contul statului, iar corpul delict, un băț, care se păstrează în camera de păstrare a corpurilor delicte din cadrul Inspectoratului de Poliție Căușeni, de nimicit.

Partea vătămată, dar și reprezentanții legali ai părților vătămate au susținut opinia procurorului.

Apărătorii părților vătămate au susținut necesitatea aplicării în privința inculpatei a măsurii de constrângere cu caracter medical.

Apărătorul persoanei a cărei cauză se judecă a indicat asupra necesității internării Nataliei ***** într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită, situație ce va contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a acesteia.

În baza materialelor din dosar și a probelor administrate și cercetate în ședința de judecată, instanța de judecată

A C O N S T A T A T:

***** Natalia la data de 11.12.2023, aproximativ la orele 12:00, aflându-se la domiciliul său, situat pe str. *****, împreună cu sora sa, Digori Larisa și mama sa, ***** Elena, acestea fiind, în temeiul articolului 133[1] lit. a) din Codul penal, membri de familie, în timpul unui conflict familial, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate la adresa surorii și mamei sale, totodată lovind-o pe sora sa, Digori Larisa, cu o cratiță, pe diferite părți ale corpului, dar și pe mama sa, ***** Elena, cu un băț, pe diferite părți ale corpului, cauzând-le membrilor familiei sale dureri fizice. În urma acțiunilor descrise, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202430D0032 din 07.02.2024, Larisei Digori i-a fost provocată o plagă contuză a mâinii și gleznei stângi, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății până la 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Ca urmare, acțiunile Nataliei ***** au fost încadrate la etapa urmăririi penale în baza *articolului 201[1] alin. (2) lit. a) din Codul penal – acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, săvârșite asupra a doi membri ai familiei.*

În cadrul cercetării judecătorești desfășurate în prezenta cauză, persoana a cărei cauză se judecă, ***** Natalia, nu a fost prezentă, fapt pentru care, având în vedere opinia părților care au consimțit la examinarea cauzei în lipsa persoanei a cărei cauză se judecă, instanța de judecată a dispus desfășurarea cercetării judecătorești în lipsa acesteia, în temeiul articolului 321 alin. (2) pct. 1) și alin. (3), precum și a articolului 496 alin. (2) din Codul de procedură penală, constatând că prin examinarea cauzei în lipsa persoanei a cărei cauză se judecă acesteia nu-i vor fi încălcate drepturile și libertățile, în condițiile în care în ședința de judecată a fost prezent reprezentantul său legal, dar și apărătorul desemnat să-i acorde asistența juridică calificată garantată de stat. În susținerea acestei poziții, se relevă și faptul că, potrivit articolului 496 alin. (2) din Codul de procedură penală, instanța are dreptul să dispună chemarea la ședința de judecată a persoanei a cărei cauză urmează să fie judecată în cazul în care caracterul și gradul de îmbolnăvire nu împiedică prezentarea ei în instanță.

În susținerea învinuirii prevăzute de articolul 201[1] alin. (2) lit. a) din Codul penal, procurorul a prezentat următoarele probe, cercetate în ședința de judecată.

*Partea vătămată, ***** Elena,* în ședința de judecată, a indicat că și-a iertat fiica și a refuzat să facă declarații, valorificându-și, astfel, dreptul prevăzut de articolele 90 alin. (11)

și 105 alin. (7) din Codul de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător și în cazul audierii părții vătămate (f.d. 172);

Martorul, Țipirig Maria, fiind audiată sub jurământ în ședința de judecată, a menționat că ea a aflat din declarațiile făcute de ***** Elena la data de 05.01.2024 în fața polițistului de sector că aceasta a fost lovită de către fiicele sale, ***** Natalia și Digori Larisa, loviturile fiind aplicate cu bastonul și alte obiecte din casă față de ambii părinți. De asemenea, ***** Elena s-a plâns că nu este pentru prima dată când a fost maltratată, iar anterior în privința sa au mai fost comise acțiuni similare, motiv pentru care ea s-a adresat poliției pentru a fi luate măsurile prevăzute de lege. A mai relatat că ea activează în calitate de asistent comunitar, iar familia respectivă se află pe sectorul deservit de dânsa. Suplimentar, a indicat că fiicele Elenei ***** sunt necăsătorite și locuiesc în casa părintească, iar din cele povestite de ***** Elena cunoaște că ambele fiice ale acesteia au probleme de ordin psihiatric (f.d. 178).

*Martorul, ***** Anatoli*, nu a fost posibil de audiat în ședința de judecată, deoarece acesta a decedat, însă declarațiile făcute de acesta în cadrul urmăririi penale au fost citite în ședința de judecată, stabilindu-se că, înainte de deces, el locuia în or. Căușeni, pe str. Trei Fântâni, nr. 28, împreună cu soția sa, ***** Elena și fiicele lor, Digori Larisa și ***** Natalia, aceasta din urmă revenind acasă de peste hotarele țării aproximativ în luna septembrie 2023. La 11 decembrie 2023, în timp ce se aflau cu toții acasă, între soția sa ***** Elena, fiica Digori Larisa și cea de-a doua fiică ***** Natalia s-a iscat o ceartă, în cadrul căreia a văzut cum fiicele sale, Natalia și Larisa, se agresau fizic, însă cine pe cine a lovit nu a văzut, deoarece era țintuit la pat. Tot atunci fiica Natalia a lovit-o și pe soția sa Elena, însă cu ce a lovit-o și în ce regiune a corpului el nu cunoaște. A precizat că Natalia de când a revenit acasă de peste hotare zilnic era agresivă, sărea la bătaie la toți membrii familiei, vorbea diferite lucruri inventate de dânsa, însă el nu cunoaște motivele comportamentului manifestat de aceasta (f.d. 91-93).

Mai mult, instanța atestă că faptul comiterii de către ***** Natalia a infracțiunii de violență în familie a fost dovedită și prin următoarele documente ale cauzei penale, cercetate în ședința de judecată:

- *procesul-verbal de cercetare la fața locului, cu planșa fotografică,* acțiune procesuală efectuată la data de 11.12.2023, obiectul cercetării reprezentând domiciliul Larisei Digori, situat în or. Căușeni, str. *****, în cadrul căruia a fost ridicat un băț cu lungimea de 0,5 m și grosimea de 0,02 m (f.d. 11-12);

- *ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delicte la cauza penală din 17.01.2024*, potrivit căreia în calitate de corp delict a fost recunoscut un băț cu lungimea de 0,50 cm și grosimea de 0,02 cm, ridicat în cadrul acțiunii procesuale de cercetare la fața locului din data de 11.12.2023, care se păstrează în camera de păstrare a corpurilor delicte din cadrul Inspectoratului de Poliție Căușeni (f.d. 13);

- *ordinul de restricție de urgență nr. 2023180306 din 11.12.2023,* conform căruia ***** Natalia a fost obligată să părăsească locuința comună cu victima, totodată acesteia i s-a interzis orice contact cu mama sa ***** Natalia și sora sa Digori Larisa. Măsurile re restricție au fost aplicate pe un termen de 10 zile începând cu 11.12.2023, ora 14:10 și până la 21.12.2023, ora 14:10 (f.d. 18);

- *raportul de expertiză judiciară nr. 20240D0032 din 07.02.2024,* potrivit căruia la studierea documentelor medicale prezentate pe numele părții vătămate Digori Larisa la

aceasta s-a constatat plagă contuză a mâinii și a gleznei stângi, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății până la 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății (f.d. 47-48);

- *raportul de expertiză judiciară nr. 202435A0117 din 28.02.2024*, potrivit căruia în prezent ***** *Natalia Anatoli* suferă de maladie psihică cronică și evolutivă: *„Tulburare şchizotipală. Sindrom paranoic”,* manifestând comportament cu suspiciozitate patologică, bizară, suspectă, inadecvată, tensionare lăuntrică, fon afectiv instabil cu manifestarea unor reacții impulsive, dereglări de gândire (incoerență, paralogie, formalitate), idei delirante de relație, neadecvarea reacțiilor emoționale, lipsa posibilității evaluării adecvate a situației înconjurătoare și lipsa discernământului critic referitor la starea sănătății și faptele comise. *Conform stării psihice, actualmente, ***** Natalia Anatoli nu are capacitatea de a-şi da seama de acțiunile sale si nu le poate dirija, deci nu este aptă de a acționa cu discernământ. În prezent, la ***** Natalia Anatoli nu se observă semne de retardare mentală.* La momentul comiterii infracțiunii incriminate (acțiunilor indicate), ***** *Natalia Anatoli* suferea de maladie psihică cronică și evolutivă: „*Tulburare şchizotipală. Sindrom paranoici”,* stare care o priva de capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, deci a acționat fără discernământ. În cazul în care *va fi probată vinovăția de către instanța de judecată, comisia de experți judiciari psihiatri pledează pentru ca ***** Natalia Anatoli să fie recunoscută Iresponsabilă de fapta ce i se impută.* Luând în considerare faptul că ***** *Natalia Anatoli* suferă de maladie psihică cronică și evolutivă: *„ Tulburare şchizotipală. Sindrom paranoici",* având atitudinea critică față de starea sa a sănătății și comportament absentă, care-i modifică în sens patologic comportamentul și îi creează un potențial infracțional iminent, deși aparent latent, în acest context comisia de experți judiciari psihiatri pledează pentru aplicarea în privința lui ***** *Natalia Anatoli* a măsurilor de siguranță cu caracter medical, în sensul de a fi îndreptată la tratament prin constrângere într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită (IMSP SCP) (f.d. 120-124).

În ședința de judecată, procurorul a solicitat aplicarea în privința persoanei a cărei cauză se judecă a măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită, opinie susținută în unanimitate de către toți participanții la proces prezenți la examinarea cauzei.

Potrivit articolului 499 alin. (1) din Codul de procedură penală, dacă se consideră dovedit faptul că persoana în cauză a săvârșit o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, în stare de iresponsabilitate sau că această persoană, după ce a săvârșit infracțiunea, s-a îmbolnăvit de o boală psihică cronică, care o face să nu-și dea seama de acțiunile sale sau să nu le poată dirija, instanța de judecată adoptă, conform articolului 23 din Codul penal, fie o sentință de absolvire a acestei persoane de pedeapsă sau, după caz, de răspundere penală, fie de liberare de pedeapsă și de aplicare față de ea a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, indicând care anume din ele trebuie aplicată, sau o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri în cazurile când, prin caracterul faptei săvârșite și starea sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat. În astfel de cazuri, instanța anunță despre bolnav organele de ocrotire a sănătății.

Conform articolului 99 din Codul penal, persoanelor care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală în stare de iresponsabilitate sau care au săvârșit asemenea fapte în stare de

responsabilitate, de responsabilitate redusă, dar, până la pronunțarea sentinței sau în timpul executării pedepsei, s-au îmbolnăvit de o boală psihică, din care cauză ele sunt incapabile să-și dea seama de acțiunile lor sau să le dirijeze, instanța de judecată poate să le aplice următoarele măsuri de constrângere cu caracter medical, care se înfăptuiesc de către instituțiile curative ale organelor de ocrotire a sănătății: a) internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită; b) internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

În același sens, potrivit articolului 488 alin. (1) din Codul de procedură penală, măsurile de constrângere cu caracter medical, cuprinse în articolul 99 din Codul penal, se aplică de instanța de judecată față de persoanele care au săvârșit fapte prejudiciabile, prevăzute de legea penală, în stare de iresponsabilitate, precum și față de persoanele care s-au îmbolnăvit după săvârșirea infracțiunii de o boală psihică, din care motive ele nu-și pot da seama de acțiunile lor sau nu le pot dirija, în caz dacă aceste persoane prezintă pericol pentru societate prin natura faptei săvârșite și din cauza bolii lor.

În conformitate cu articolul 100 alin. (1) din Codul penal, internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită poate fi aplicată de către instanța de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice și a caracterului faptei prejudiciabile săvârșite, are nevoie de îngrijire spitalicească și de tratament în condiții de supraveghere obișnuită, iar potrivit articolului 101 alin. (1) din Codul penal, instanța de judecată, considerând că este necesar de a aplica o măsură de constrângere cu caracter medical, alege forma acesteia în funcție de boala mintală a persoanei, de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului penal și analizând probele acumulate și cercetate în ședința de judecată în totalitatea lor, instanța de judecată ajunge la concluzia că starea de fapt a fost stabilită și dovedită în cadrul ședinței de judecată, iar faptele persoanei a cărei cauză se judecă constituie infracțiunea de violență în familie, elementele constitutive ale acestei infracțiuni fiind prezente în acțiunile Nataliei ***** și anume:

Obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la solidaritatea familială. La rândul său, *obiectul juridic* secundar îl constituie relațiile sociale cu privire la integritatea corporală, sănătatea, integritatea fizică sau psihică, onoarea și demnitatea persoanei.

Victima infracțiunii specificate la articolul 201^1 alin. (2) Cod penal poate fi oricare membru al familiei făptuitorului. Urmează a fi relevat că părțile vătămate ***** Elena și Digori Larisa reprezintă membri ai familiei, după cum rezultă din prevederile articolul 133^1 lit. a) din Codul penal, or în cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit că ***** Elena este mama persoanei a cărei cauză se judecă, iar Digori Larisa este sora acesteia, toate locuind în același imobil. În speță, instanța de judecată atestă că inculpata ***** Elena a aplicat violența fizică atât în privința mamei sale, cât și în privința surorii sale, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 20240D0032 din 07.02.2024 (f.d. 47-48), dar și prin declarațiile martorilor (f.d. 91-93, 178).

Latura obiectivă a infracțiunii de violență în familie în varianta imputată persoanei a cărei cauză se judecă are următoarea structură:1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de maltratare sau alte acțiuni violente; 2) urmările prejudiciabile sub forma vătămării ușoare a integrității corporale sau a sănătății; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Potrivit articolului (2) al Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45 din 1 martie 2007, violența fizică – reprezintă vătămare intenționată a integrității corporale ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, prin otrăvire, intoxicare, alte acțiuni cu efect similar, iar violența psihologică – se manifestă prin impunere a voinței sau a controlului personal; provocare a stărilor de tensiune și de suferință psihică prin ofense, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire, șantajare, distrugere demonstrativă a obiectelor, amenințări verbale, afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, neglijare; implicare în viața personală; acte de gelozie; impunere a izolării prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolare de familie, de comunitate, de prieteni; interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea programului educațional în instituția de învățământ; persecutare prin contactarea sau încercarea de a contacta prin orice mijloc sau prin intermediul altei persoane victima căreia i s-a cauzat o stare de anxietate, frică pentru siguranța proprie ori a rudelor apropiate, fiind constrânsă să-și modifice conduita de viață; deposedare de acte de identitate; privare intenționată de acces la informație; alte acțiuni cu efect similar.

Sub acest aspect, instanța de judecată reține că în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că persoana a cărei cauză se judecă, ***** Natalia, la data de 11.12.2023, aproximativ la orele 12:00, aflându-se la domiciliul său, situat pe str. *****, împreună cu sora sa, Digori Larisa și mama sa, ***** Elena, acestea fiind, în temeiul articolului 133[1] lit. a) din Codul penal, membri de familie, în timpul unui conflict familial, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate la adresa surorii și mamei sale, totodată lovind-o pe sora sa, Digori Larisa, cu o cratiță, pe diferite părți ale corpului, dar și pe mama sa, ***** Elena, cu un băț, pe diferite părți ale corpului, cauzând-le membrilor familiei sale dureri fizice. În urma acțiunilor descrise, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202430D0032 din 07.02.2024, Larisei Digori i-a fost provocată o plagă contuză a mânii și gleznei stângi, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății până la 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Astfel, având în vedere că, potrivit materialelor cauzei, în urma acțiunilor prejudiciabile comise de ***** Natalia, doar părții vătămate Digori Larisa i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare, fapt ce se confirmă prin concluziile raportului de expertiză menționat mai sus, în privința părții vătămate ***** Elena nefiind emisă vreo concluzie medicală ce ar atesta calificarea loviturilor aplicate acesteia ca fiind vătămări corporale ușoare, instanța de judecată nu poate reține prezența în această speță a circumstanței agravante prevăzute de articolul 201[1] alin. (2) lit. a) din Codul penal – *faptele prevăzute la alin. (1) săvârșite asupra a doi sau a mai multor membri ai familiei*, or, pentru a fi întrunite elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de articolul 201[1] alin. (2) lit. a) din Codul penal, este necesară prezența vătămărilor corporale ușoare la doi sau, după caz, la mai mulți membri ai familiei, în speță la ambele părți vătămate, ceea ce nu s-a stabilit în cadrul cercetării judecătorești, cu atât mai mult cu cât partea vătămată ***** Elena, care este mama persoanei a cărei cauză se judecă, a refuzat să facă declarații în ședința de judecată, menționând că și-a iertat fiica pentru fapta comisă.

În aceste condiții, fapta prejudiciabilă imputată Nataliei ***** urmează a fi încadrată în baza articolului 201[1] alin. (1) lit. a) din Codul penal – acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la articolul 201[1] alin. (1) lit. a) din Codul penal se caracterizează prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă. Or, ca și oricare altă formă de violență, violența în familie presupune manifestarea intenției (fie directă, fie indirectă) în raport cu oricare dintre urmările prejudiciabile pe care le implică.

Sub acest aspect, instanța relevă că vinovăția, ca trăsătură esențială a infracțiunii, presupune interacțiunea a doi factori, un factor intelectiv (făptuitorul are reprezentarea acțiunilor sau inacțiunilor sale, a consecințelor social negative ale acestora) și unul volitiv (făptuitorul săvârșește cu voință acțiunile sau inacțiunile sale, antrenând energia sa fizică spre realizarea rezultatelor urmărite), iar pentru a exista vinovăția ca trăsătură esențială a infracțiunii trebuie să se regăsească în cauză, în mod cumulativ, atât factorul intelectiv, cât și cel volitiv, lipsa unuia ducând la lipsa vinovăției în sensul mai sus arătat și la nereținerea în sarcina făptuitorului a săvârșirii unei infracțiuni.

În speță, deși persoana a cărei cauză se judecă a comis fapta cu forma de vinovăție cerută de lege, fiind întrunite elementele constitutive sub aspectul laturii subiective, se constată că nu există vinovăția ca trăsătură esențială a infracțiunii (neregăsindu-se factorul intelectiv datorită stării de iresponsabilitate a acesteia).

Drept urmare, în acest caz, instanța reține că nu este îndeplinită una dintre condițiile prevăzute de articolul 14 din Codul penal, pentru stabilirea în acțiunile persoanei a cărei cauză se judecă săvârșirea unei infracțiuni, or anume starea de iresponsabilitate a Nataliei ***** constituie circumstanță care înlătură caracterul penal al faptei și determină aplicarea în cauză a dispozițiilor articolului 23 din Codul penal. Astfel, în opinia instanței, elementul laturii subiective lipsește, întrucât s-a stabilit că fapta ilicită a fost săvârșită de către persoana a cărei cauză se judecă în stare de IRESPONSABILITATE.

Subiectul infracțiunii prevăzute la articolul 201[1] alin. (1) lit. a) din Codul penal, reprezentat de către persoana a cărei cauză se judecă, ***** Natalia, care nu întrunește condițiile necesare pentru a fi supusă răspunderii penale, întrucât, potrivit expertizei judiciare efectuate, s-a stabilit că aceasta nu avea discernământ în momentul comiterii faptei penale ce i se incriminează.

Prin urmare, instanța de judecată, ca urmare a cercetării obiective a tuturor probelor expuse din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, având în vedere circumstanțele de fapt și de drept, precum și documentele cauzei penale, încadrează acțiunile persoana a cărei cauză se judecă în baza *articolului 201[1] alin. (1) lit. a) din Codul penal – acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale.*

Totodată, luând în considerare concluziile Raportului de expertiză judiciară nr. 202435A0117 din 28 februarie 2024, prin care s-a stabilit că, în momentul comiterii infracțiunii ce i se impută, conform stării sale psihice, ***** Natalia se afla în stare de iresponsabilitate și a acționat fără discernământ, instanța de judecată consideră necesar, în

temeiul articolului 499 alin. (1) din Codul de procedură penală, să dispună absolvirea persoana a cărei cauză se judecă de răspundere penală pe acest motiv.

Or, potrivit articolului 23 alin. (1) din Codul penal, nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod.

În acest sens, în conformitate cu prevederile articolului 386 alin. (1) din Codul de procedură penală dacă, în timpul urmăririi penale sau cercetării judiciare, s-a pus chestiunea stării de responsabilitate a inculpatului, instanța de judecată este obligată să soluționeze această chestiune încă o dată la adoptarea sentinței.

De asemenea, conform prevederilor articolului 498 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală la adoptarea sentinței, instanța trebuie să soluționeze următoarele chestiuni: dacă persoana a cărei cauză se judecă a săvârșit fapta prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate.

Concomitent, instanța de judecată subliniază că, în conformitate cu articolul 13 alin. (1) din Legea nr. 1402-XIII din 16 decembrie 1997 privind sănătatea mentală, persoanei suferinde de tulburări psihice care a săvârșit acțiuni periculoase pentru societate se aplică măsuri medicale coercitive în baza hotărârii judecătorești, potrivit temeiurilor și în modul stabilit de Codul penal și Codul de procedură penală.

Având în vedere circumstanțele cauzei, vinovăția persoanei a cărei cauză se judecă, dar și faptul că, potrivit rezultatelor Raportului de expertiză judiciară nr. 202435A0117 din 28 februarie 2024, ***** Natalia suferă de maladie psihică cronică și evolutivă, care-i modifică în sens patologic comportamentul și îi creează un potențial infracțional iminent, deși aparent latent, iar comisia de experți judiciari psihiatri au pledat pentru aplicarea în privința Nataliei ***** a măsurilor de siguranță cu caracter medical, în sensul de a fi îndreptată la tratament prin constrângere într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită (IMSP SCP), instanța ajunge la concluzia de a o absolvi pe ***** Natalia de răspundere penală în temeiul articolului 23 din Codul penal și de a aplica față de aceasta măsura de constrângere cu caracter medical – **internarea într-o instituție psihiatrica cu supraveghere obișnuită**.

În conformitate cu articolul 501 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, instanța de judecată periodic, dar nu mai rar de o dată la 6 luni, va verifica necesitatea continuării aplicării măsurii de constrângere cu caracter medical adoptate în privința Nataliei *****, iar dacă, în urma însănătoșirii persoanei care a fost declarată iresponsabilă sau în urma ameliorării stării sănătății ei, nu mai este necesar de a aplica în continuare măsura de constrângere cu caracter medical dispusă anterior, instanța de judecată, la propunerea medicului-șef al organului de ocrotire a sănătății, căruia îi este subordonată instituția medicală unde este deținută persoana dată, propunere bazată pe avizul unei comisii medicale, va examina, în conformitate cu articolele 469-471 din Codul de procedură penală, chestiunea încetării ori schimbării măsurii de constrângere cu caracter medical.

Cu privire la corpul delict

Conform articolului 158 alin. (1)-(3) din Codul de procedură penală, corpuri delicte sunt recunoscute obiectele în cazul în care există temeiuri de a presupune că ele au servit la

săvârșirea infracțiunii, au păstrat asupra lor urmele acțiunilor criminale sau au constituit obiectivul acestor acțiuni, precum și bani sau alte valori ori obiecte și documente care pot servi ca mijloace pentru descoperirea infracțiunii, constatarea circumstanțelor, identificarea persoanelor vinovate sau pentru respingerea învinuirii ori atenuarea răspunderii penale. Obiectul se recunoaște drept corp delict prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată și se anexează la dosar. Obiectul poate fi recunoscut drept corp delict în următoarele condiții: 1) dacă, prin descrierea lui detaliată, prin sigilare, precum și prin alte acțiuni întreprinse imediat după depistare, a fost exclusă posibilitatea substituirii sau modificării esențiale a particularităților și semnelor sau a urmelor aflate pe obiect; 2) dacă a fost dobândit prin unul din următoarele procedee probatorii: cercetare la fața locului, percheziție, ridicare de obiecte, precum și prezentat de către participanții la proces, cu ascultarea prealabilă a acestora.

Potrivit articolului 385 alin. (1) pct. 13) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunea cu privire la ce trebuie să se facă cu corpurile delicte.

Soluționând soarta *corpului delict – un băț cu lungimea de 0,5 m și grosimea de 0,02 m,* recunoscut în această calitate prin ordonanța din 17.01.2024 și care se păstrează în camera de păstrare a corpurilor delicte din cadrul Inspectoratului de Poliție Căușeni, instanța de judecată ajunge la concluzia că obiectul nominalizat urmează a fi distrus, după rămânerea definitivă și executorie a prezentei sentințe, întrucât acesta nu prezintă vreo valoare materială.

Cu privire la cheltuielile de judecată

Conform articolului 227 din Codul de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal şi acestea cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea şi cercetarea corpurilor delicte; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit articolului 229 alin. (l)-(3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum şi apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

În sensul prevederilor legale menționate, având în vedere circumstanțele cauzei, dar și faptul că persoana a cărei cauză se judecă a săvârșit faptele în stare de iresponsabilitate, fiind lipsită de discernământ, maladia de care suferă fiind una cronică și evolutivă, iar pe parcursul urmăririi penale, dar și a judecării cauzei, nu a fost stabilită sau recunoscută vreo persoană din familia Nataliei ***** care ar urma să fie supusă răspunderii materiale pentru un eventual prejudiciu material cauzat prin faptele acesteia, instanța de judecată consideră întemeiată solicitarea procurorului cu privire la trecerea în contul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 4364,00 lei suportate în legătură cu întocmirea: raportului de constatare nr. 202330D0254 din 19.12.2023 și examinarea medicală (320,00 lei); raportului de expertiză judiciară nr. 202430D0032 din 07.02.2024 și examinarea medicală (320,00 lei); raportului de expertiză judiciară nr.202435A0078 din 20.02.2024 și examinarea psihiatrică a părții vătămate Digori Larisa (1862,00 lei); raportului de expertiză judiciară nr. 202435A0117 din 28.02.2024 și examinarea psihiatrică a persoanei a cărei cauză se judecă, ***** Natalia (1862,00 lei).

Concluzia enunțată este întemeiată pe convingerea instanței că expertizele menționate au fost făcute în scopul stabilirii stării de responsabilitate și discernământ a persoanei a cărei cauză se judecă în momentul comiterii infracțiunii, ceea ce are o influență determinantă la stabilirea vinovăției persoanei de fapta ce i se impută, iar raportul de expertiză judiciară nr.20240D0032 din 07.02.2024 a fost întocmit în scopul stabilirii gravității leziunilor cauzate părții vătămate prin acțiunile violente ale persoanei a cărei cauză se judecă, or efectuarea unor asemenea expertize în procesul penal sunt obligatorii, la fel cum este obligatorie și implicarea statului (obligația pozitivă a statului), în acest caz, prin suportarea plăților în legătură cu acțiunile procesuale menționate.

Din aceste motive, instanța ajunge la concluzia de a elibera în totalitate persoana a cărei cauză se judecă, ***** Natalia, de la plata cheltuielilor de judecată în sumă de 4 364 lei, legate de efectuarea expertizelor judiciare, cu trecerea sumei menționate în contul statului.

Prin urmare, având în vedere cele expuse mai sus, în conformitate cu articolele 23, 99 lit. a), 100 alin. (1), 101 alin. (1) din Codul penal și articolele 384-385, 397, 488 și 498-499 din Codul de procedură penală, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se constată că ***** **Natalia** a săvârșit infracțiunea prevăzută de articolul 201^1 alin. (1) lit. a) din Codul penal în stare de iresponsabilitate, absolvind-o, pe acest temei, de răspundere penală în conformitate cu articolul 23 din Codul penal.

Conform prevederilor articolelor 99-100 din Codul penal, se aplică Nataliei ***** măsura de constrângere cu caracter medical sub formă de internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

Dispoziția privind internarea Nataliei ***** în instituția psihiatrică se pune în executare de către organul de poliție.

Cheltuielile judiciare în sumă de 4 364,00 (patru mii trei sute șaizeci și patru) lei, suportate în legătură că efectuarea expertizelor judiciare, se trec în contul statului.

Corpul delict – un băț cu lungimea de 0,5 m și grosimea de 0,02 m, recunoscut în această calitate prin ordonanța din 17.01.2024 și care se păstrează în camera de păstrare a

corpurilor delicte din cadrul Inspectoratului de Poliție Căușeni, se distruge după rămânerea definitivă a prezentei sentințe.

Sentința poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Căușeni (sediul Central).

Președintele ședinței,
Judecătorul **Ina Țîbîrnă**